

І. В. Тищук,

к. е. н., доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи,

Луцький національний технічний університет

ORCID ID: 0000-0003-1042-9495

А. М. Поліщук,

к. т. н., доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи,

Луцький національний технічний університет

ORCID ID: 0000-0001-8830-0486

DOI: 10.32702/2306-6806.2020.1.54

АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ОСНОВНИХ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ЕКСКУРСІЙНОГО ТУРИЗМУ МІСТА ЛУЦЬК

I. Tyshchuk,

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Tourism

and Hotel and Restaurant Business, Lutsk National Technical University

L. Polishchuk,

PhD in Technical Sciences, Associate Professor of the Department

of Tourism and Hotel and Restaurant Business, Lutsk National Technical University

ANALYSIS AND EVALUATION OF THE MAIN TRENDS OF THE DEVELOPMENT OF TOURISM OF THE CITY OF LUTSK

У статті проаналізовано основні тенденції розвитку екскурсійного туризму у місті Луцьк, відвідавши яке, можна побачити одразу кілька його образів, а саме: Луцьк сакральний — храми, ікони, трагічні та чудесні історії; історичний — замки, легенди, пам'ятки старовини; Луцьк і його чудеса природи — паркові красоти і невимушена натуральність. Техно-Луцьк як місто новаторів та непосидючих практиків. Луцьк культурний — місто музеїв та цікавих атракцій. Встановлено, що місто має усі можливості для розвитку досліджуваного виду туризму. Серед спектру подій, на яких ґрунтується розвиток екскурсійного туризму в місті Луцьк, можна назвати такі: економічні, громадські, мистецькі, спортивні заходи, культурно-історичні театралізовані шоу.

Сучасний Луцьк — наслідок тривалої еволюції міського простору. У цій суміші сучасності та давнини кожен зможе відшукати щось для себе. Поціновувачі відпочинку та повільних прогулянок можуть годинами насолоджуватись атмосферою Старого Міста та центральних вулиць, а ті, кого цікавить історія та архітектура, знайдуть чимало пам'яток старовини, прихильників мистецтва неодмінно вразять картинні галереї, чисельні концерти та фестивалі, що відбуваються у Луцьку, шукачі пригод та активного відпочинку неодмінно оберуть для себе цікаве заняття.

Крім того, Луцьк має величезний природний, культурний та туристичний потенціал і, як показують дослідження, саме туристичний напрям розвитку міста Луцьк є найбільш перспективним, оскільки місто обмежене в території, де не так багато є промислових об'єктів. Тому саме туристична галузь є однією з головних, а приваблюють туристів саме події та екскурсії, що відбуваються як у Волинській області, так і в самому місті Луцьк.

У статті зазначено, що місто Луцьк — цікаве для молоді, оскільки вікова категорія, що приїздить до міста, — це в основному особи до 20 років, рід занять яких — це навчання (учні, студенти та аспіранти). Саме тому вважаємо, що введення ігрових технологій з метою перетворення екскурсій на цікавий спосіб проведення дозвілля місцевого населення є ефективним шляхом до збільшення кількості туристів.

The article analyzes the main trends of excursion tourism development in Lutsk, visiting which you can see at once several of its images, namely: Sacred Lutsk — temples, icons, tragic and wonderful stories; historical — castles, legends, monuments; Lutsk and its wonders of nature — park beauty and relaxed naturalness. Techno-Lutsk as a city of innovators and non-judgmental practitioners. Lutsk Cultural is a city of museums and interesting attractions. It is established that the city has all opportunities for development of the studied type of tourism. Among the range of events that underpin the development of sightseeing tourism in Lutsk are the following: economic, social, artistic, sporting events, cultural and historical pageant shows.

Modern Lutsk is a consequence of the long evolution of urban space. In this blend of modernity and antiquity, everyone can find something for themselves. Holiday and leisure enthusiasts can enjoy the Old Town and Central Streets for hours, and those interested in history and architecture will find many antique sites, art enthusiasts sure to be impressed by the picture galleries, numerous concerts and festivals that take place in Lutsk. active recreation will certainly choose for themselves an interesting activity.

In addition, Lutsk has enormous natural, cultural and tourist potential, and as research shows, it is the tourist destination of Lutsk that is most promising, as the city is restricted to areas where there are not many industrial sites. That is why the tourism industry is one of the main ones, and tourists are attracted to the events and excursions that take place both in the Volyn region and in the city of Lutsk

The article states that the city of Lutsk is interesting for young people, because the age category that comes to the city is mainly persons under 20 years of age, whose occupation is education (students, students and graduate students). That is why we believe that the introduction of game technology to turn excursions into an interesting way of leisure for the local population is an effective way to increase the number of tourists.

*Ключові слова: екскурсія, маршрут, фестивальний туризм, квест-екскурсії, екскурсійний туризм.
Key words: excursion, route, festival tourism, quest-excursions, sightseeing tourism.*

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Актуальність дослідження полягає в тому, що однією з основних цілей розвитку туризму у Волинській області є розробка і реалізація заходів щодо розвитку екскурсійного туризму. Водночас варто більше звернути увагу на розробку нових туристсько-екскурсійних маршрутів, що також дозволить залучити більше туристів не тільки до самого міста Луцьк, але й загалом до Волинського регіону.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Важливим історико-краєзнавчим дослідженням для вивчення історії міста Луцьк, складання туристичних маршрутів є довідково-інформаційне видання Пясецького В. та Мандзюка Ф. "Вулиці і майдани міста" [1].

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є аналіз та оцінка нинішнього стану екскурсійного туризму в місті Луцьк та основні тенденції розвитку виду туризму, який досліджується.

Таблиця 1. Економічний ефект від туризму в місті Луцьк, 2017 рік

Загальний економічний ефект від туризму в економіці Луцька в 2017 році за показником «Дохід»	262 млн грн
Загальний обсяг податків, сплачених до державного бюджету від туристичної діяльності	93 млн грн
Загальний економічний ефект на ринку зайнятості (робочі місця, згенеровані в Луцьку у секторі туризму)	5 610 повних робочих місць
Прямий економічний ефект (тобто дохід, що залишився в економіці Луцька)	135 млн грн
Непрямий та індукований ефект – це додаткова виручка або дохід, який був створений туризмом у економіці Луцька	127 млн грн
Прямий ефект на рівень зайнятості (робочі місця, створені у секторах, безпосередньо пов'язаних із туризмом)	3 533 робочих місць
Непрямий та індукований ефект у сфері зайнятості (додаткові робочі місця, що створюються в економіці Луцька в інших секторах економіки на підтримку туризму)	2 959 додаткових робочих місць

Джерело: складено за [2].

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБГРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Луцьк — одне з найдавніших міст України. Вперше Луцьк згадується у 1085 році в Іпатіївському літописі, коли місто опинилося в центрі міжусобної боротьби нащадків Ярослава Мудрого. Це означає, що місто було засновано значно раніше. Археологи припускають, що місто виникло близько 1000 року.

Луцьк має вигідне географічне положення: відстань до державного кордону з Республіками Польщею і Білорусією не перевищує відповідно 85 і 150 км; місто знаходиться на перехресті автомобільних доріг Луцьк-Ковель-Брест, Луцьк-Київ, Луцьк-Львів, Луцьк-Чернівці, Луцьк-Ягодин-Хелм, Луцьк-Люблін. Через залізничну станцію "Луцьк" проходять такі пасажирські залізничні маршрути: Київ-Варшава, Ковель-Одеса, Ковель-Варшава, Ковель-Новоолексівка, Ковель-Чернівці, Ковель-Тернопіль, Ковель-Київ, Ківерці-Львів та інші [8].

Луцьк — багатолике й різнопланове місто, відвідавши яке, можна побачити одразу кілька його образів, а саме: Луцьк сакральний — храми, ікони, трагічні та чудесні історії; історичний — замки, легенди, пам'ятки старовини; Луцьк і його чудеса природи — паркові краси та невимушена натуральність. Техно-Луцьк як місто новаторів та непосидючих практиків; Луцьк культурний — місто музеїв та цікавих атракцій.

Сучасний Луцьк — наслідок тривалої еволюції міського простору. У цій суміші сучасності та давнини кожен зможе відшукати щось для себе. Поціновувачі відпочинку та повільних прогулянок можуть годинами насолоджуватись атмосферою Старого Міста та центральних вулиць, а ті, кого цікавить історія та архітектура, знайдуть чимало пам'яток старовини, прихильників мистецтва неодмінно вразять картинні галереї, чисельні концерти та фестивалі, що відбуваються у Луцьку, шукачі пригод та активного відпочинку неодмінно оберуть для себе цікаве заняття. Крім того, Луцьк має величезний природний, культурний та туристичний потенціал і як показують дослідження, саме туристичний напрямок розвитку міста Луцьк є найбільш перспективним, оскільки місто обмежене в території, де не так багато є промислових об'єктів. Тому саме туристична галузь є однією з головних, а приваблюють туристів саме події та екскурсії, що відбуваються як у Волинській області, так і в самому місті Луцьк.

Зокрема економічний ефект від туризму у 2017 році в місті Луцьк становив 262 мільйони гривень (табл. 1). З метою розрахунку економічного ефекту від туристичної галузі було залучено партнерів з міста Відень.

Згідно з соціологічним дослідженням агенції "Фама" зі Львова та за участю фахівців з міста Відень (Австрія),

Рис. 1. Першочергова мета подорожі до Луцька

у Луцьку презентували маркетингове дослідження туристичної привабливості міста. Під час дослідження було опитано 400 респондентів віком від 18 років. Соціологи визначили, чому до Луцька їдуть туристи [2].

У Луцьк 11,1% відвідувачів приїждять з-за кордону, а 89% — українці. Найбільше серед українських туристів — кияни. Загальний індекс туристичної привабливості становить 4,34, де 5 є максимальною оцінкою. 71% туристів подобаються відносно невисокі ціни в луцьких ресторанах, готелях, є орієнтація на вітчизняного туриста. Гості зазначали, що їм імponує спокій на вулицях, немає великої кількості туристів. Багато говорили про безпеку, гостинність місцевих мешканців.

У більшості випадків суто в Луцьк туристи не приїждять, а поєднують цю подорож з іншими місцевостями. Найбільша категорія туристів віком до 20 років. Чим старший турист, тим меншою є, за спостереженнями соціологів, його частка в загальній структурі туризму.

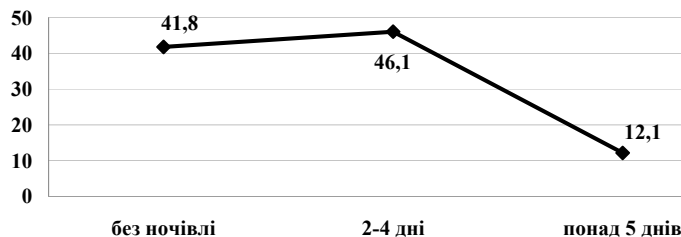

Рис. 2. Тривалість перебування

47% туристів — чоловіки, жінок-туристок — 53%. Більшість з них є працівниками, 21% — студенти, 5% — пенсіонери.

Першочергова ціль приїзду в Луцьк — відпочинок (72%), кожен 5-ий турист приїжджав до міста по роботі, 16% — бізнес, 91% туристів готові рекомендувати відвідати Луцьк рідним та близьким (рис. 1).

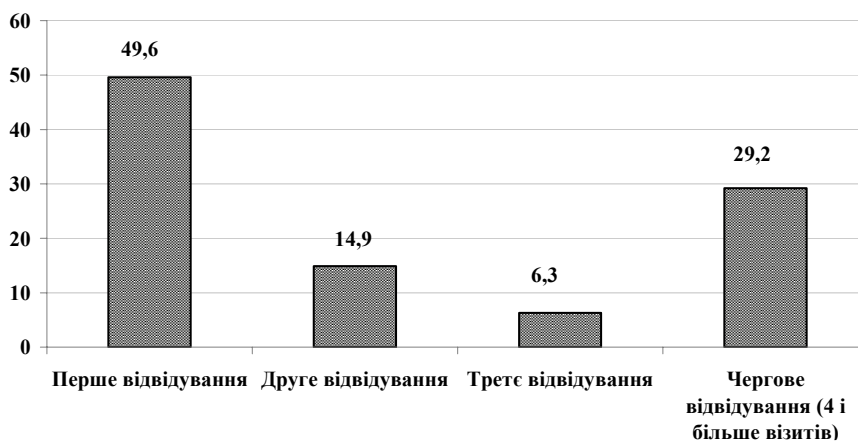

Рис. 3. Кількість візитів до міста Луцьк

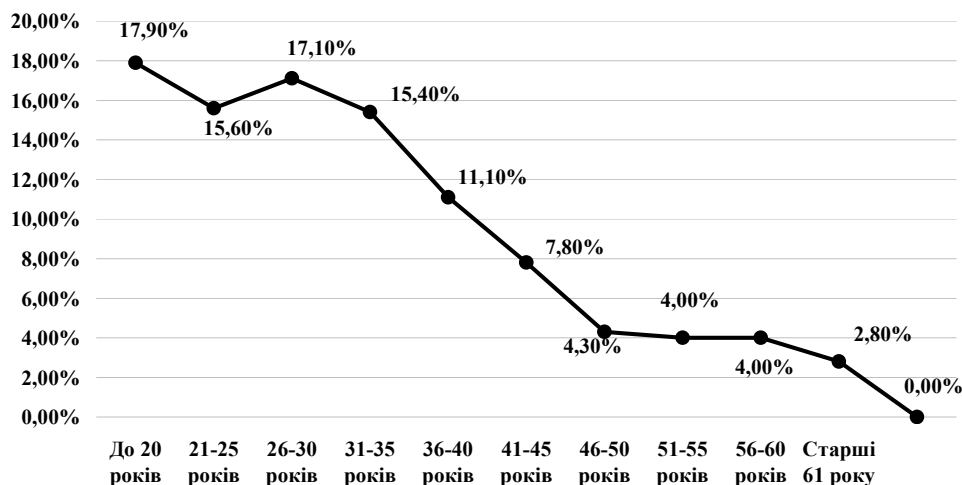

Рис. 4. Вікова категорія туристів, які відвідують м. Луцьк

Таблиця 2. Надходження туристичного збору до місцевих бюджетів за 2016–2017 роки та I півріччя 2016–2018 років

Назва області	2016 р.	2017 р.	I півр. 2016 р.	I півр. 2017 р.	I півр. 2018 р.	I півр. 2018 р. / I півр. 2017 р., %
Волинська	373,4	491,77	118,18	157,44	192,07	22,0

Джерело: складено за [3].

Тривалість перебування показує позитивну динаміку, оскільки 46,1 % серед опитаних перебувають у Волинській області більше двох днів (рис. 2).

Тобто, як бачимо, туристи їдуть до Луцька і як показують дослідження 29,2% становить 4 і більше візитів (рис. 3).

Щодо туристичної привабливості міста Луцьк, то було встановлено 7 причин відвідати його, а саме:

1. Задоволення не з дорогих. Відносно невисокі ціни Луцька, на переконання учасників опитування, одна з найважливіших переваг відпочинку в місті. Середні витрати типового луцького туриста за один день перебування в Луцьку без ночівлі складають близько 730 грн, з ночівлею — 980 грн.

2. У Луцьку ти не будеш затоптаним натовпом туристів. Місто називають спокійним, тихим, невелелюдним: ідеальним місцем для тих, хто втомився від міської метушні, заторів на дорогах та черг.

3. Якість повітря, чистота міста та недратуючий рівень шуму.

4. Безпека перебування в місті. Вкрай рідко туристи-учасники дослідження нарікали на порушення громадського спокою чи відчуття тривоги під час їхнього перебування в місті. Навпаки, нерідко оцінювали міське середовище як більш безпечне, аніж місце їхнього постійного проживання.

5. Луцьк дуже гостинне місто. Усі туристи задоволені доброзичливістю населення та гастрономічною пропозицією, також відмічено що у Луцьку достатня кількість харчування: барів, кафе, загальна кількість яких у останні роки перевищила 308 одиниць.

6. Замок Любарта, який посів перше місце у категорії "замки" Всеукраїнського конкурсу "Сім чудес України: замки, палаци, фортеці" за підсумками Інтернет-голосування.

Таблиця 3. Основні об'єкти у Луцьку

Культові споруди		
Назва	Рік заснування	Характеристика
Кафедральний собор Св. Апостолів Петра і Павла з монастирем єзуїтів та підземеллями	1639 р.	Спочатку храм будувався як єзуїтський монастирський костел. Після пожежі кафедрального костелу Святої Трійці у 1781 р. сюди переноситься кафедра католицького єпископа. Нині – діючий кафедральний собор римо-католицької церкви
Комплекс монастиря та костелу Св. Хреста бернардинів (Свято-Троїцький кафедральний собор)	1752–1755 рр.	Зведений як монастирський костел Святого Хреста при монастирі бернардинів. Архітектор – Павло Гижичський. Перебудований у православну церкву у 1877–1879 рр. Нині – кафедральний собор УПЦ Київського Патріархату (пл. Театральна)
Синагога	1626–1629 рр.	Початково споруда входила в оборонну систему Луцька
Лютеранська кірха	Поч. ХХ ст.	Нині тут діє баптистська церква
Вірменська церква	Храм, збудований у 1427 році	Вірменський в центрі вірменського кварталу, поруч із караїмським недалеко від майдану Ринок. Поруч із храмом був монастир, шпиталь і цвинтар, який тісно межував із територією фарного костелу Святого Якуба. Наприкінці ХVІІІ ст. занепав разом із вірменською громадою Луцька. У 1845 році згорів і близько 100 років простояв руїною. У 1954 році пристосований під житло, як використовується і нині
Архітектурний комплекс Луцького братства	1634 р.	Існувало тут Луцьке хрестовоздвиженське братство. У 1702 р. у церковній крипті був похований поет Данило Братковський. У результаті невдалої реставрації 2008–2010 рр. було спотворено первинний вигляд та стиль храму
Покровська церква	Збудована в середині ХVІІІ ст.	Церква реконструйована у 1873-1876 рр. Тут знаходилась ікона Волинської Богоматері – шедевр мистецтва ХІІІ–ХІV ст. (нині зберігається в Національному художньому музеї у Києві)
Монастир тринітаріїв	1729 р.	Нині тут військовий шпиталь
Монастир шариток	Шаритки діяли в Луцьку у ХІХ ст.	Станом на сьогодні приміщення займає курія Луцької римо-католицької єпархії та резиденція Луцького єпископа
Монастир бригідок	1624 р.	Зведений у стилі бароко на місці палацу Радзивіллів. У 1846 р. монастир було зачинено, а в 1890-х у його приміщенні облаштували в'язницю, а потім (1960) музичне училище. Зараз тут чоловічий православний монастир

Джерело: складено за [4].

Таблиця 4. Музеї міста Луцьк

Назва	Характеристика
Музей-аптека	Сьогодні торговий зал вдало відтворює інтер'єр колишньої старовинної аптеки, з унікальним касовим апаратом 1902 року, у шухлядах якого лежать гроші часів побудови аптеки, старовинні рахівниці та друкарська машинка
Художній музей	Розташований в колишньому Будинку повітового суду на території Луцького замку. У розділі зарубіжного мистецтва представлено роботи національних шкіл Іспанії, Італії, Фландрії, Франції, Австрії, Німеччини, Англії і Польщі з періоду XVII – першої третини XX століття
Волинський регіональний музей українського війська та військової техніки	Експозиція музею складається із двох частин: експозиція сучасної військової техніки та озброєння на відкритому майданчику та тематична історико-хронологічна експозиція. На сьогодні фонди музею налічують близько 1000 експонатів
Волинський краєзнавчий музей	Головний музей Волинської області, найбільший і найдавніший з нині діючих музеїв Волині. На сьогодні у фондах Волинського краєзнавчого музею зберігається понад 140 тисяч експонатів основного фонду, які репрезентують природу, історію, етнографію, мистецтво волинського краю
Музей дзвонів у Луцькому замку	У музеї зібрані дзвони XVII – поч. XX ст. Загалом колекція музею нараховує понад 90 дзвонів
Музей книги	У експозиції музею – книги XVII-XX століть. Гордістю музею є Службове Євангеліє, видане у Львові 1644 року, та двотомний «Требник» митрополита Петра Могили, виданий 1646 року
Музей Волинської ікони	Експозиція музею представляє ікони, предмети церковної декоративної різьби, металопластики та скульптури. Більше 100 пам'яток іконопису

Джерело: складено за [4].

Серед інших туристичних "перлин" респонденти часто називали вулицю Лесі Українки, Будинок Голованя, Лютеранську Кірху, Костел Петра і Павла, Велику синагогу.

7. Транзитне місто. Адже Луцьк — чудова вузлова точка для дослідження Волині. Шацькі озера, місто Ковель та село Колодяжне, Володимир-Волинський, Тунель кохання у с. Клевань, Дубенський замок і Тараканівський форт — це далеко невичерпний перелік цікавих та визначних місць цього регіону.

Особливо слід звернути увагу, що місто — Луцьк цікаве для молоді, оскільки вікова категорія, що приїждять до міста, це, в основному, молодь до 20 років, рід занять якої — навчання (учні, студенти та аспіранти) (рис. 4). Саме тому вважаємо, що введення ігрових технологій з метою перетворення екскурсій на цікавий спосіб проведення дозвілля є ефективним шляхом до збільшення кількості туристів.

Спостерігається позитивна динаміка і у Волинській області щодо обсягу надходжень від сплати туристичного збору: і так у I півріччі 2018 року він склав 192,07 тис. грн, що на 22,0 % більше, ніж у I півріччі 2017 року (табл. 2). При цьому його обсяг за 2017 рік у порівнянні з 2016 роком збільшився на 118,37 тис. грн [3].

Серед основних об'єктів та подій на яких ґрунтується розвиток туризму в місті Луцьк, можна назвати такі: культурні споруди таблиця (3), музеї (табл. 4), фестивалі (табл. 5).

Згідно з даними опитування, реалізованими Соціологічною агенцією "Фама" у серпні 2017 року, 63,2 % опитуваних туристів відвідували в межах своєї подорожі музеї (табл. 4). Максимальна похибка репрезентативності вибіркової сукупності цього дослідження з довірою ймовірністю 0,954 не перевищує 4,9 % [5].

Одним із пріоритетних напрямків туристичної галузі Луцька є розвиток фестивального туризму. Тому важливо, щоб кожного року фестивалний туризм поповнювався новими цікавими атракціями, які з випадкових переходили в розряд регулярних.

Серед спектра подій, на яких ґрунтується розвиток фестивального туризму в місті Луцьк, можна назвати такі: економічні, громадські, мистецькі, спортивні заходи, культурно-історичні театралізовані шоу [6] (табл. 5).

Можна констатувати, що фестивалний туризм у Луцьку — це перспективний вид туризму з невичерпним ресурсним потенціалом. Команда Free Time підбрала найяскравіші, наймасштабніші та найпопулярніші фестивалі, які вже стали родзинкою не лише Луцька, а й України [7].

Таблиця 5. Спектр подій фестивального туризму

Економічні (ярмарки, виставки, аукціони, економічні форуми)	Виставкові заходи Волинської торгово-промислової палати. Щорічна Міжнародна виставка-ярмарок «Волинь-Агро». Універсальна виставка «Осінній каприз». Загальноміські виставки творчих робіт: «Зимова фантазія», «Михайлівський ярмарок», «Волинь», «Сьогодні та перспективи», «Волинь сільськогосподарська»
Громадські заходи (гастрономічні фестивалі, фестивалі й виставки квітів)	Фестиваль ковальства та флористики «Солом'яна птаха». «Виставка квітів». Свято «Медова квітка». Lutsk Food Fest
Мистецькі заходи (музичні, театральні фестивалі й конкурси, кінофестивалі, фольклорні обряди, свята й фестивалі)	Фестиваль «Поліське літо з фольклором». Фестиваль мистецтв «Пісні Великої Волині». Міжнародний джазовий фестиваль Art Jazz Cooperation. Музичний фестиваль «Стравінський і Україна». «Музичні діалоги»
Культурно-історичні театралізовані шоу	«Ніч у Луцькому замку». Фестиваль середньовічної культури «Меч Луцького замку». «День вишиванки»
Спортивні	«Велодень». Байкер-шоу «Адреналін»

Джерело: складено за [6].

Таблиця 6. Експерсії містом Луцьк

Луцьк «Твоє приємне відкриття» (тривалість 2–2,5 год)	Цей маршрут – для гостей, які завітали до Луцька вперше, а також для тих місцевих, хто досі не був в стінах Луцького замку
Від храму до храму (тривалість – 2–2,5 год)	У добу середньовіччя в Луцьку по сусідству проживали різні народи: поляки, литовці, вірмени, євреї, караїми, німці, чехи, кожен з яких будував свій храм
Музеями Луцька (тривалість – від 3 год)	Луцькі музеї є гордістю не лише міста, а й всієї України
Місто Лесиної юності (тривалість – 2,5 год)	У рамках екскурсії чекає прогулянка вулицями, де маленька Леся Українка бавилась зі своїм братом Михайлом. Також передбачений візит до будинку, в якому жила родина Косачів і ознайомлення із сімейними архівами
Луцьк єврейський (тривалість – 1,5 год)	Маршрут познайомить з єврейською сторінкою історії Луцька
Луцьк польський (тривалість – 1,5 год.)	Історія Луцька тісно пов'язана з Польщею та поляками, з їхньою вірою, традиціями та культурою
Мілітару Луцьк (тривалість екскурсії – 5 год)	Цей маршрут – для любителів військового туризму та бойової романтики
Підземний Луцьк (тривалість – 2,5 год)	Чи не найцікавішими в історії Луцька є перекази про підземне місто – тихе, спокійне, безлюдне, таємниче. Як свідчать розповіді, підземні ходи під Луцьком з'єднували колись старе місто із Шепельським і Жидичинським городищами, Олицьким замком та іншими укріпленнями
Луцьк багатокультурний (тривалість – 2,5 год)	Ця екскурсія продемонструє багатокультурний образ Луцька та його колись строкатий етнічний склад
Театралізована екскурсія «Замальовки з життя древнього Лучеська» (тривалість – 2 год)	Поринути у казку про князів та стати одним із високоповажних гостей монаршого прийому
Луцьк на велосипеді (тривалість – 4 год)	Велосипедна культура у Луцьку набирає обертів, а цей маршрут – унікальний спосіб у найкоротший термін побачити все місто і водночас – подбати про фізичну форму
Романтичні історії Луцька (тривалість – 2 год)	Прогулянка Луцьком буде супроводжуватися неймовірними розповідями про велике кохання князя Любарта до своєї дружини
Хмільна екскурсія (тривалість – від 3 год)	«І я там був, мед-пиво пив» – такими словами закінчується більшість українських казок, а хмільна екскурсія Луцьком ними розпочинається
Дитяча екскурсія (тривалість – від 2 год)	Незабутня мандрівка старим містом, прогулянка мурами середньовічного замку, можливість приміряти лицарські обладунки та постріляти з лука чи арбалета у супроводі луцького крикуна, який розповість безліч цікавих казок та легенд
Медовий тур (тривалість – 1 день)	У «Медовій хаті» вдасться посмакувати питним медом та придбати ексклюзивні медові смаколики та медову косметику

Джерело: складено за [4].

Міжнародний фестиваль українського фольклору "Берегиня". Фестиваль відбувається раз на три роки та об'єднує носіїв фольклорних традицій — співаків, музик, танцюристів, майстрів народного мистецтва задля сучасного відтворення та наукового осмислення надбань української народної культури. У програмі: культурно-мистецькі дійства у Луцькому замку, на етнографічних майданчиках у центрі міста, в міському парку культури і відпочинку імені Лесі Українки, в приміщеннях обласних театрів, Палацу культури за участі самотніх фольклорних колективів з усіх районів і міст області, різних регіонів України, а також української діаспори близького і далекого зарубіжжя.

Фестиваль середньовічної культури "Меч Луцького замку". У фестивалі беруть участь охочі з різних міст. У рамках фестивалю відбуваються гуртові бої, а також учасники фестивалю демонструють середньовічні танці. Проходять також бої на ристалищі, тобто одиночні бої — лицар проти лицаря.

Міжнародний джаз-фольк фестиваль "Музичні діалоги" — це єдиний на Волині джаз-фольк фестиваль, покликаний сприяти розвитку етнічної музики різних народів (а особливо, українського народу) у поєднанні з імпровізаційною музикою — джазом. "Музичні діалоги" — це транскордонний проект, перш за все, орієнтований на залучення музикантів з Польщі, Білорусі та інших країн Європи.

Фестиваль мистецтв "Пісні Великої Волині". На Театральному майдані міста Луцьк вирує яскраве мистецьке дійство, що поєднує традиційну народну та сучасну культуру і мистецтво. Учасники фестивалю — творчі колективи та майстри народного мистецтва з історичної Великої Волині (Волинська, Рівненська, Тернопільська, Житомирська, Хмельницька, Вінницька об-

ласті, Берестейщина та Підляшшя). Також на фестивалі виступають гості із південно-східної України.

Арт-шоу "Ніч у Луцькому замку" — це поєднання давнього і сучасного, історії та мистецтва. Нічна феєрія дозволяє познайомитися з багатьма жанрами мистецтва і популярними виконавцями. Майстер-класи проводять відомі майстри народної творчості, художники, режисери кіно та відео-арту, учасники клубів історичної реконструкції.

Міжнародний фестиваль "Поліське літо з фольклором" — це міжнародне свято пісні та танцю. Протягом кількох фестивальних днів лучани та гості міста знайомляться із фольклором та традиціями закордонних колективів. У ці дні у місті панує особлива атмосфера добросусідства та близькості народів, адже гостями фестивалю є численні колективи із закордону та різних куточків України. За дванадцять фестивальних років у фестивалі взяли участь 6766 учасників, з них 80 зарубіжних колективів з 41-ї країни світу та 86 колективів з України. Завдяки "Поліському літу з фольклором" Україна у 1996 році на засіданні Генеральної Асамблеї CIOFF була прийнята 69 повноправним членом цієї авторитетної організації.

Молодіжний фестиваль альтернативної музики та сучасного мистецтва "Бандерштат" — Всеукраїнський фестиваль української альтернативної музики та сучасного мистецтва, культурно-мистецького заходу, цілком і повністю насиченого патріотичним змістом та настроями.

Lutsk Food Fest. Фестиваль проходить у Луцькому замку, тут відбуваються різноманітні кулінарні турніри, виставки їжі, кафе представляють нові меню, а відомі шеф-кухарі на очах у всіх готують кулінарні шедеври. Усе дійство доповнюється розважальною програмою.

Зазвичай, це майстер-класи, конкурси, виступи колективів та найкращих DJ міста.

Art Jazz Cooperation є одним з найвідоміших фестивалів в Україні, який почав свою історію у 2007 році та став візитівкою Волині. Фестиваль, який об'єднує не тільки різні жанри мистецтва в темі джазової музики, а й міста. Луцьк та Рівне на деякий час стають центром культурного життя й після літа починають фестивальний рух в Україні. Дата проведення фестивалю традиційно збігається зі святкування Дня міст Рівне та Луцьк та патронується мерами обох міст [7].

З метою створення додаткових атракцій, туристичних подій, майже щорічно на Волині проходять: фестиваль з екстремального водного туризму "Поліська регата", фестиваль сучасного театрального мистецтва "Мандрівний вішак" та "Різдяна містерія", фестиваль сільського зеленого туризму "Мальованка" та багато інших.

Значна робота щодо інформування туристів, промоції міста, поширення інформації про його туристично-рекреаційні можливості здійснюється комунальним підприємством "Центр туристичної інформації та послуг у місті Луцьк", яким було розроблено карту із 15 маршрутів, що відкриють таємниці древнього і загадкового міста. Більшість із них можуть стати справжньою несподіванкою і відкрити багато нового про місто навіть для корінних лучан.

На основі інформації розроблено перелік екскурсій, які можна замовити в центрі туристичної інформації (табл. 6) [4].

Також Центром туристичної інформації міста Луцьк на базі додатка *izi.travel* створено аудіогід, який можна встановити на мобільний пристрій у будь-який зручний час за допомогою: Apple Store (на iPhone або iPad), Google Play Store (для Android) або з Windows Store (для Windows Phone). За допомогою цієї програми можна зчитати QR-код програми, розміщений на нашій афіші й завантажити її на свій мобільний. Для цього необхідно:

1. Завантажити додаток *izi.TRAVEL*.

2. Надати програмі дозвіл на використання інформації про Ваше знаходження.

3. Знайти тури "Мандрівка Старим Луцьком" та "Атмосферний Луцьк у Твоїй кишені" через меню додатка, або ж зісканувавши QR-коди з афіші.

Через аудіогід гості міста зможуть не лише особисто познайомитись із старовинним Лучеськом, але й дізнатись про нього із детальніших довідок. Інформацію можна прослухати на мобільних пристроях (як за допомогою навушників, так і без них), а також отримати в текстовому та відеорежимах.

ВИСНОВКИ

Отже, як показують дослідження, для туристів міста Луцьк є цікавим, а саме за даними спостережень — 81,6% опитаних туристів бажають повторно відвідати місто Луцьк в майбутньому, а 91,2% — рекомендуватимуть відвідати місто своїм рідним та близьким [8].

Аналізуючи розвиток світових туристичних тенденцій, варто зазначити, що зростає інтерес до екскурсійного туризму, особливо культурного, який може стати, на нашу думку, однією із основних форм туризму в Луцьку. Але культурний туристичний продукт повинен бути розрахований на сучасного туриста, оскільки спостерігається спад інтересу до стандартних туристичних продуктів, а зростає попит на автентичність, індивідуалізм, виключну особливість. Це пояснюється зростанням попиту на подорожі, що поєднують елементи культури, історії, спортивного активності, рекреації, розваги з можливістю особистого розвитку та реалізації інтересів. Виходячи із зазначеного, вважаємо, що ефективним шляхом є введення ігрових технологій з метою перетворення екскурсій на цікавий спосіб проведення дозвілля.

Такий шлях розвитку екскурсійного туризму не тільки збільшить кількість відвідувачів міста Луцьк, але й позитивно вплине на кількість фахівців, що задіяні в екскурсійній діяльності та підвищить престиж професії серед молоді.

Перспективи подальших розвідок у цьому напрямі вбачаємо у розробленні туристичних маршрутів по формату квест-екскурсій, оскільки, потрібен не тільки цікавий маршрут, але й добре продуманий сценарій, інтерактивність, потрібні цікаві історії, які відвідувачам запам'ятаються надовго.

Література:

1. Пясецький В. Вулиці і майдани Луцька: історико краєзнавчий довідник / В. Пясецький, Ф. Мандзюк. — Луцьк: Вид-во "Волинська обласна друкарня", 2005. — 398 с.

2. Луцька міська рада [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.lutskrada.gov.ua/static/content/files/s/e6/4euqjwp2e3az63lulak76a4i7dav3e6s.pdf>

3. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=Analitika&showArchive=true&showAllArchive=True>

4. Центр туристичної інформації та послуг [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://visitlutsk.com/page/ua/tourist-information-centre/>

5. Український соціологічний портал. Луцьк — привабливе для туристів місто — Дослідження. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.usp.biz.ua/?p=4016>

6. Міщенко О.В. Розвиток подієвого туризму у м. Луцьку / О.В. Міщенко // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. — Луцьк. — 2014 — № 11 (288): Серія: Географічні науки. — С. 137—142.

7. Волинь унікальна [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://tourism.volyn.ua/ua/Events.html>

8. Паспорт міста Луцька [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.lutskrada.gov.ua/static/content/files/k/p2/2rzbugdtrsrbodfvi6xwglbnbec4tp2k.pdf>

References:

1. Piasets'kyj, V. and Mandziuk, F. (2005), *Istoryko krajeznavchyj dovidnyk [Streets and the square of Lutsk], Volyn'ska oblasna drukarnia, Lutsk, Ukraine.*

2. Lutsk city council (2019), available at: <https://www.lutskrada.gov.ua/static/content/files/k/p2/2rzbugdtrsrbodfvi6xwglbnbec4tp2k.pdf> (Accessed 10 December 2019).

3. Ministry of Economic Development, Trade and Agriculture of Ukraine (2019), "Information on financial and economic indicators of tourism and resorts 2017—2019", available at: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=Analitika&showArchive=true&showAllArchive=True> (Accessed 18 December 2019).

4. Tourist Information and Services Center (2019), available at: <http://visitlutsk.com/page/ua/tourist-information-centre/> (Accessed 18 December 2019).

5. Ukrainian sociological portal (2019), "Lutsk is an attractive city for", available at: <http://www.usp.biz.ua/?p=4016> (Accessed 18 December 2019).

6. Mischenko, O. V. (2014), "Event tourism development in Lutsk", *Naukovyj visnyk Skhidnoevropejs'koho natsional'noho universytetu imeni Lesi Ukrainky*, vol. 11, pp. 137—142.

7. Volyn is unique (2019), available at: <http://tourism.volyn.ua/ua/Events.html> (Accessed 18 December 2019).

8. Passport of the city of Lutsk (2019), available at: <https://www.lutskrada.gov.ua/static/content/files/k/p2/2rzbugdtrsrbodfvi6xwglbnbec4tp2k.pdf> (Accessed 18 December 2019).

Стаття надійшла до редакції 15.12.2019 р.